

STØTTET AF
Kartoffelafgiftsfonden

MAGASINET

DANSKE KARTOFLER

nr. 2 | Maj 2021 |

NY LANDSKONSULENT I KARTOFLER

Side 8

SMÆLDERLARVER OG DRY CORE GIVER UDFORDRINGER FOR AVLERE OG PAKKERIER

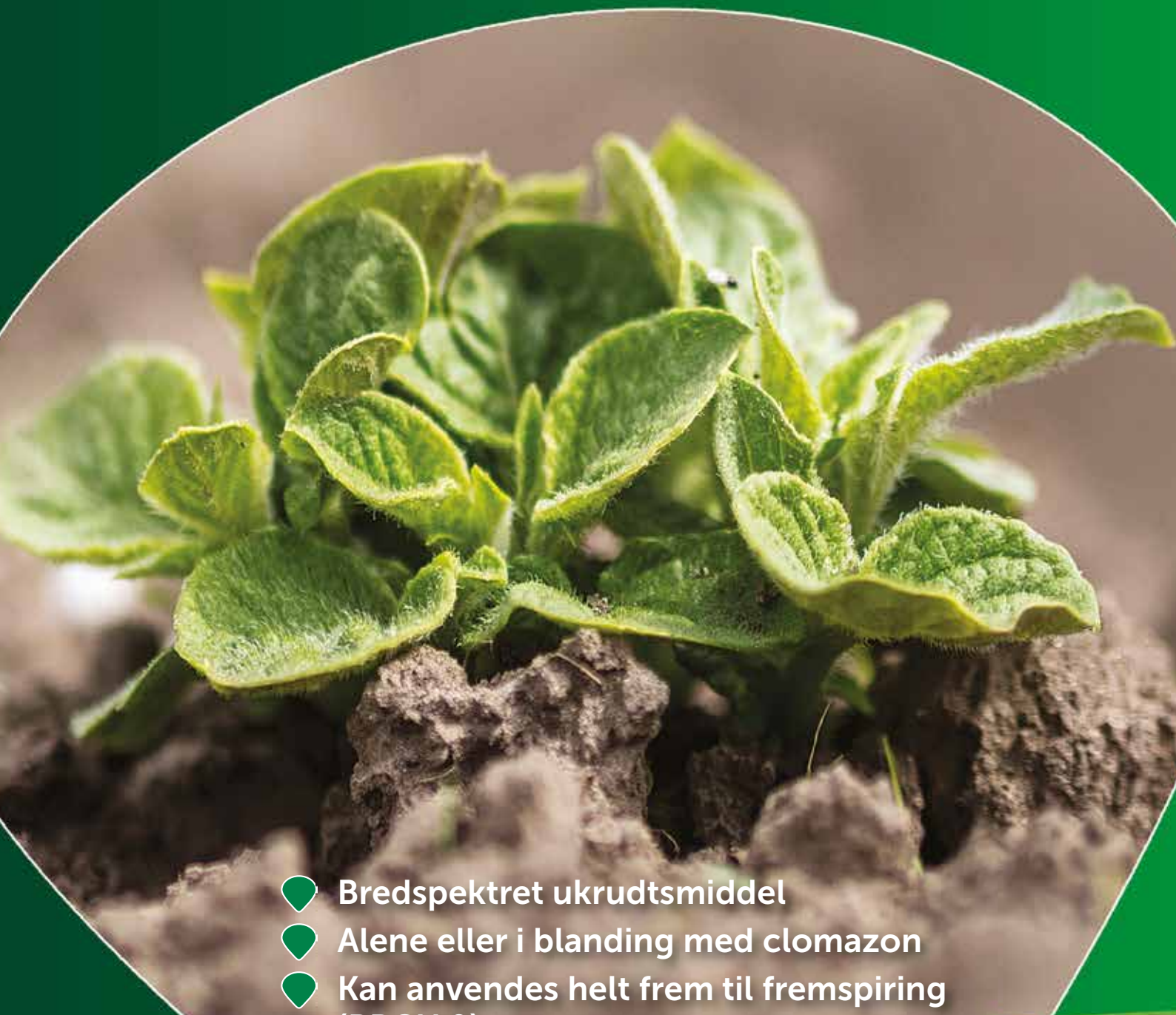
Side 15

NYT VÆRKTØJ TIL SKIMMELSTYRING KLAR TIL VÆKSTSÆSONEN

Side 17

Proman®

Det stærke ukrudtsmiddel i kartofler

- ◆ Bredspektret ukrudtsmiddel
- ◆ Alene eller i blanding med clomazon
- ◆ Kan anvendes helt frem til fremspiring (BBCH 9)

Plantebeskyttelsesmidler skal anvendes på forsvarlig måde. Læs altid etiketten og oplysninger om produktet for anvendelse. Vær opmærksom på de advarselssætninger og advarselsymboler, der fremgår af etiketten. Nordisk Alkali er medlem af Dansk Planteværn.

Nordisk Alkali

LARS MØLLER ER TILBAGE

Vi har nu endelig pr. 1. april fået mandet op på den faglige del i Danske Kartoflers sekretariat med ansættelsen af Lars Møller, så vi er nu så heldige at have Bødker og Møller, som beskrevet i nyhedsbrevet i marts. Nogle, som ikke følger den faglige og politiske udvikling i kartoffelerhvervet tæt, vil jo nok tænke, om det nu er nødvendigt at have to landskonsulenter. Men det er NØDVENDIGT, alt bliver mere og mere specifikt og regelstyret.

Miljøstyrelsen må f.eks. ikke vejlede os, og når vi søger midler på dispensation, har vi selv ansvaret for at kunne fremskaffe den nødvendige dokumentation for sikker anvendelse. Det er et kæmpe arbejde, hvor vi hele tiden skal være foran, da ansøgningerne skal være underbygget med data fra forsøg. Når Landbrugsstyrelsen skal kommentere nye EU-forordninger for karantæneskadegørere, sker dette også i samarbejde med Danske Kartofler, hvor sekretariatet er med til at koordinere erhvervets svar fra udvalget for læggekartofler. Mange af disse opgaver opleves af os alle som defensive, men hvis vi ikke gør denne type arbejde, vil det blive rigtig svært at avle kartofler i Danmark.

Men kartoffelerhvervet har udviklet sig meget over de seneste 10 år trods en hård konkurrence på det internationale marked. Det er derfor vigtigt, at vi fortsat er innovative og ser ud over grænsen

til EU og resten af verden for at få nye input. Vi er stadig kun på 50 procent af det mulige i udbytte pr. hektar.

Kartoffelafgiftsfonden har besluttet at lave et særopslag målrettet klimaindsatsen inden for kartoffelproduktion. Midlerne er udstukket af promilleafgiftsfonden til hele landbrugsområdet. Det afspejler en stærk klimadagsorden fra vores politikere. Her ligger kartoflen rigtig godt som en af de mest klimavenlige fødevarer, men ting kan altid optimeres.

Hvis vi ikke gør denne type arbejde, vil det blive rigtig svært at avle kartofler i Danmark

Kort om plantebeskyttelsesmidler

Reglone og Gozai er søgt på dispensation igen; Reglone nu i en højere dosering på 0,9 liter/ha og i år med to behandlinger. Ved fælles hjælp fik vi udført en lang række forsøg og demonstrationer i 2020, som fortsætter i 2021. Der er endnu ingen svar på ansøgningerne, og vi vil presse på for at svarerne ikke kommer så sent som i 2020. Det er ikke rimeligt.

Coronahjælp

L&F gør hvad der er muligt for både at tiltrække politikernes opmærksomhed

både ved direkte kontakt og ved at informere pressen om den alvorlige problemstilling for mange avlere og virksomheder. Men det er svært at få inddraget nedskrivning af kartoffellagre i en tid, hvor der sker en gradvis genåbning, og hvor mange brancher er påvirket i større eller mindre grad. Ydermere er der jo rigtig meget forsinkelse i påvirkning af hele kartoffelområdet, som vi vil se i 2021-22.

Cap-reformen 1-1-23

Reformen blev jo skubbet lidt, men nu intensiveres arbejdet. Vi har jævnligt møder med nøglepersoner fra L&F, og vi forsøger at skaffe de bedst mulige forhold for kartoflerne, som jo passer godt ind i en dagsorden om plantebaseret kost. Lad os nu håbe, at CRISPR/Cas9 får lov til at blive udrullet i EU. Der er store forventninger til, at dette værktøj vil kunne afkorte tiden i forædlingen.

Jeg ønsker jer alle en god sommer i kartoffelmarken.

INDHOLD

- 5 Danske Kartoffler er klar på Instagram
- 6 Kartoffelhandlerforeningens medlemmer meldt ind i Danske Kartoffler
- 8 Lars Møller er ny landskonsulent i kartofler
- 10 Smælderlarver og Dry core giver udfordringer for avlere og pakkerier
- 13 Smælderlarver i kartofler
- 16 Nyt værktøj til skimmelstyring klar til vækstsæsonen
- 18 Gradueret tilførsel af kalium vinder frem
- 23 Ukrudtsbekæmpelse stiller nu større krav til timing og valg af dosis

Foreningen Danske Kartoffler

Spørgsmål til foreningen bedes rettet til:
Konsulent Stine Styrup Bang
SEGES
Agro Food Park 15
8200 Aarhus N
e-mail: stba@seges.dk

Sådan kan du blive medlem af Danske Kartoffler

Ring til Stine Styrup Bang på mobil 2347 4205 eller send en sms eller mail på stba@seges.dk med teksten Danske Kartoffler, så vil du blive kontaktet.

Magasinet Danske Kartoffler er officielt organ for foreningen Danske Kartoffler. Artiklerne i bladet afspejler ikke nødvendigvis foreningens holdning.

Magasinet udgives af Pressebureauet Aarhus for foreningen Danske Kartoffler.

Redaktionsudvalg

Carl Heiselberg, formand for Danske Kartoffler
Helge Lynggaard, redaktør
Lars Bødker, landskonsulent, SEGES
Stine Styrup Bang, konsulent, SEGES

Redaktør

Helge Lynggaard (ansvh.)
Telefon: 20 47 16 11
Mail: hl@pressebureauet.dk
Redaktionen afsluttet 21. april 2021

Design MAOL Grafisk Design
Oplag 1.450 eksemplarer
Tryk PrimaPrint

Annoncesalg

Brian Markwall
Telefon: 61 14 25 30
Mail: bma@ac-amsmedia.dk

Eftertryk er kun tilladt med redaktionens tilladelse og med tydelig kildeangivelse.
ISSN: 2245-5515

Forsiden

Det nye kartoffelteam hos Seges og Danske Kartoffler, fra venstre Lars Møller, Stine Styrup Bang og Lars Bødker. Foto: Helge Lynggaard.

DANSKE KARTOFLER ER KLAR PÅ INSTAGRAM

For bedre at kunne nå ud til de unge forbrugere har Danske Kartoffler oprettet en profil på det billedbårne sociale medie, Instagram, der skal supplere den eksisterende facebookside

Danske Kartoffler har fra midten af marts været aktive på det billedbårne medie, Instagram, under brugernavnet danske_kartofler.

Med over 28.000 følgere er der ellers ikke en finger at sætte på tilslutningen til Danske Kartofflers facebookside. Men over 70 procent af følgerne er over 45 år, og hos Danske Kartoffler vil vi gerne i højere grad også nå ud til de yngre forbrugere med budskabet om kartofflens mange gode egenskaber og klimavenlighed. Undersøgelser viser nemlig, at det er de unge, fremtidens forbrugere, der oftest fravælger kartofflen. Det vil vi gerne lave om på.

Rapporten DRs medieudvikling 2020 viser nemlig, at de unge (12-29 årige) i mindre grad bruger Facebook, hvilket er en del af forklaringen på aldersfordelingen blandt vores følgere. I stedet er de unge i højere grad på sociale medier som Instagram, Snapchat og TikTok. Ud af disse medier har Danske Kartoffler vurderet, at Instagram er den platform, der egner sig bedst til vores budskaber, da der her både er mulighed for at kommunikere med billeder, tekst og video, både som blivende indhold og stories, der forsvinder efter 24 timer.

Den nye instagramprofil er en del af den eksisterende PR- og kommunikationskampagne, der er delvis finansieret af Kartoffelafgiftsfonden og blandt andet omfatter facebooksideen Danske Kartoffler. Facebooksiden og profilen på Instagram kommer til at køre sideløbende, og en del af indholdet vil med mindre justeringer kunne anvendes på begge platforme.

Sigter på de 23-30 årige

Målgruppen på Instagram er indskrænket til at omfatte mænd og kvinder på 23-30 år, hvor vi på Facebook mere rammer den

bredere danske befolkning.

De 23-30 årige er valgt, fordi de vurderes som den aldersgruppe, der er i gang med at etablere deres liv og fremtidige vaner efter at være flyttet hjemmefra. Derfor er de modtagelige overfor nye, brugbare input. Det vil sige, at Danske Kartoffler her kan være med til at påvirke og skabe øjeblikkelig ændring i vanerne hos nutidens og fremtidens kartoffelbrugere.

De 18-25-årige er også en vigtig målgruppe, men de er ikke valgt som primært fokus, fordi de vurderes som mindre modtagelige og ændringsparate. Ifølge Madkulturens rapport fra 2018, "Fremtidens kartofler til fremtidens forbrugere", er en stor del af denne gruppe hjemmeboende og har derfor begrænset kontrol over, hvad der kommer på middagsbordet. Dem, som allerede er flyttet ud, og derfor tænker mere over, hvad der står på menuen, vil sagtens kunne få gavn af indholdet målrettet de lidt ældre, da grupperne ikke er så langt fra hinanden.

Indbydende og informativt indhold

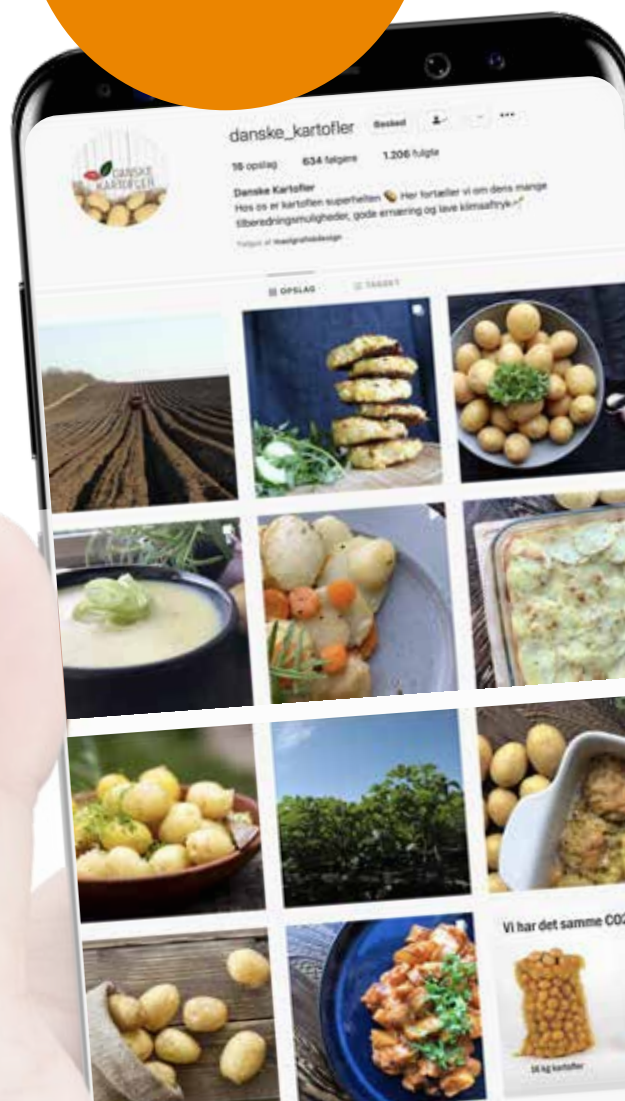
For bedst muligt at fange brugernes interesse for vores budskaber, har Danske Kartoffler fastsat nogle principper for det indhold, der bliver delt på profilen. Generelt skal indholdet være visuelt indbydende, have korte og relaterbare tekster og må derudover gerne være informativt og nørdet.

Som på facebooksiden vil vi dele egenproducerede opskrifter med kartofler for at inspirere til, hvordan kartofflen kan tilberedes. Det vil vi gøre både gennem video og foto. Som supplement til opskrifterne vil vi fortælle om kartofflernes gode ernæringsmæssige egenskaber og klimavenlighed.

Det er målet også at give et indblik i

produktionen af kartofler, levere aktuelle nyheder, sæsonbestemt indhold og generelt variere opslagene, så vi rammer et bredt interessefelt indenfor målgruppen.

Find den nye
instagramprofil på
[www.instagram.com/
danske_kartofler](https://www.instagram.com/danske_kartofler)

AF ANYA ENGELBRECHT
JOURNALIST,
PRESSEBUREAUET
AARHUS

Hans Jørgen Buur, Samsø Grønt.
Foto: Anya Engelbrecht.

Kartoffelhandlerforeningens medlemmer meldt ind i Danske Kartoffler

Hele den danske kartoffelbranche er nu for første gang nogensinde samlet i en fælles organisation

Fra årsskiftet har hele den danske kartoffelbranche været samlet i brancheorganisationen Danske Kartoffler. Medlemmerne af Dansk Kartoffelhandlerforening har nemlig besluttet, at det enkelte medlem fra denne dato skulle indmelde sig i Danske Kartoffler.

Det er en beslutning, der glæder formanden for handlerforeningen, Hans Jørgen Buur.

- Jeg synes, det er meget positivt, at det er lykkedes at samle hele branchen. Historisk set har der jo været handlerforeningen og en producentforening, som blev nedlagt. Senere blev Danske Kartoffler oprettet og har fungeret sideløbende med handlerforeningen. Så det er første gang, at alle dele af erhvervet er samlet i en brancheorganisation, siger Hans Jørgen Buur.

Ved at samle branchen i et fælles forum ser Hans Jørgen Buur muligheder for at styrke kartoffel-erhvervet bedst muligt.

- I handlerforeningen vil vi gerne

bidrage til at styrke den videnindsamling og rådgivning, der sker i regi Danske Kartoffler, og som kommer hele branchen til gode.

Fantastisk med samlet branche

Hos Danske Kartoffler bliver de nye medlemmer budt hjerteligt velkommen af en glad formand.

- Det er helt fantastisk, at vi nu har en organisation for en samlet branche, der i fællesskab kan tage hånd om aktuelle udfordringer på den bedste faglige måde. Det er meget vigtigt, at vi nu har et samlet erhverv, hvor vi også sender et stærkt signal om, at vi bakker op om hinanden, siger formand for Danske Kartoffler, Carl Heiselberg.

Når det er muligt igen at mødes fysisk, vil der blive indkaldt til et møde for dem, der handler med kartofler i regi af Danske Kartoffler, så der kan blive oprettet et udvalg på lige fod med de eksisterende udvalg for lægge-, spise- og stivelseskartofler.

Carl Heiselberg ser frem til at påbegynde samarbejdet med handlerforeningens medlemmer.

- I Danske Kartoffler arbejder vi i forvejen med mange af de problematikker, som eksempelvis pakkerier også sidder

med, blandt andet regler om sporbarhed og affaldshåndtering. For at vi kan løfte de udfordringer, er det utroligt vigtigt, at vi har føling med, hvad der sker i erhvervet på de områder, og det har pakkerierne. Blandt andet derfor er det vigtigt, at de er med, siger Carl Heiselberg.

Medlemmerne i Kartoffelhandlerforeningen

Handlerforeningens medlemmer er virksomheder, der alle pakker eller handler med kartofler. Flere af virksomhederne har også andre aktiviteter, og nogle var i forvejen medlem af Danske Kartoffler.

Medlemmer i handlerforeningen

- Soladan
- Palm Kartoffler Aps
- Enggårdens Kartoffler
- Møldrup Kartoffelcentral
- Karmark
- Storøhage Kartoffler
- Nyhuus Kartoffler
- Danespo
- Brdr. Kjeldahl
- Samsø Grønt

**DU KAN FÅ VORES NYHEDSBREV
DIREKTE IND I DIN MAILBOKS**

KONTAKT

Stine Styrup Bang
på mail
stba@seges.dk

Vi udvikler og bygger selv vore maskiner. Så vi kan tage ansvaret for hele produktionslinjer. For yderligere oplysninger, kontakt os:

Uffe Nielsen
23 22 79 92
un@ekkoas.dk

Kim Petersen
23 22 79 93
kp@ekkoas.dk

Siden **1979** har EKKO A/S leveret produktionsanlæg for grøntsager til friskmarkedet.

I **2012** tog vi skridtet ind i procesindustrien gennem overtagelsen af det finske selskab Formit, med mere end 20 års erfaring i knivskrælning og profilering af rodfrugter.

EKKO maskiner A/S • Pottemagervej 14 • 7100 Vejle • 75 88 19 11 • ekko@ekkoas.dk • www.ekkoas.dk

”- Vi har Anlæg for Rodfrugter ”

LARS MØLLER ER NY LANDSKONSULENT I KARTOFLER

Det er et kendt navn i kartoffelerhvervet, der nu er blevet ansat som ny landskonsulent i kartofler hos Seges

Lars Møller, 53 år, startede i det nye job som landskonsulent 1. april. Han skal indgå i et team sammen med landskonsulent Lars Bødker og konsulent Stine Stystrup Bang.

Jobbet som landskonsulent indebærer både opgaver for Seges og for Danske Kartofler.

Lars Møller kommer fra en stilling som konsulent i HortiAdvice med speciale i gulerødder og rodfrugter på friland.

- Lars Møller har udviklet sig til en af de mest kompetente gulerodskonsulenter i Europa, men det lykkedes heldigvis at gøre ham nysgerrig på de kæmpe udfordringer, vi har indenfor kartoffelerhvervet, hvor han kan hjælpe os med at skabe mere innovation og udvikling. Der er masser at tage fat på, siger formanden for Danske Kartofler, Carl Heiselberg i forbindelse med ansættelsen.

Den nye landskonsulent er uddannet agronom og havde sit første job hos Agro-Lab på Fyn. Herefter stod Lars Møller i tre år for produktudvikling hos Kemira – nu Yara – inden han kom til Seges, hvor han var landskonsulent i kartofler i perioden fra 1998-2006. Herefter rykkede han til Nordisk Alkali, hvor han var salgskonsulent og blandt andet fik gang i salget af et middel mod kartoffelskimmel. Efter tre år ved Nordisk Alkali kom Lars Møller til HortiAdvice, hvor han har været konsulent i gulerødder i 12 år.

Nye faglige udfordringer

Det er først og fremmest behovet for nye faglige udfordringer, der har fået Lars Møller til at søge jobbet som landskonsulent i kartofler.

- Jeg tror, at man har godt af at blive

udfordret, at prøve nye ideer af og holde sin nysgerrighed i gang. Og så har det også betydet noget, at det er et område, som jeg har arbejdet med tidligere, og jeg ved, at jeg får gode kolleger. Lars Bødker har jeg arbejdet sammen med tidligere, da han i sit tidligere job arbejdede med forsøg på Flakkebjerg. Vi havde et godt samarbejde, og det tror jeg vi begge nød, siger Lars Møller.

Han var i sin tid som kartoffelkonsulent også sekretær for Specialudvalget for Kartofler, og her er der ikke ændret så meget, for den daværende formand er nu formanden for Danske Kartofler, Carl Heiselberg.

- Jeg glæder mig til at komme i gang med kartoflerne igen. Min viden på området ligger nogle år tilbage nu, så der er meget, der rent fagligt skal indhentes.

Internationalt netværk

Lars Møller ser frem til de mangeartede opgaver, der venter både i Seges og i Danske Kartofler. Det gælder lige fra forsøgsopgaver til at søge projektmidler og til at skabe internationale kontakter.

- I mit tidligere job har det udelukkende drejet sig om gulerødder, pastinakker, jordskokker, persillerod og rødbeder. Det har været spændende. Som konsulent skal man her være klædt godt på rent fagligt, for avlerne er topspecialiseret, og derfor stiller det store krav at matche disse avlere.

Jeg fandt derfor også ud af, at hvis jeg skulle have nogle "legekammerater" til faglig sparring, måtte jeg til udlandet. Derfor fandt jeg frem til de to bedste gulerodskonsulenter i en række lande og fik dem inviteret på besøg i Danmark. Det

blev starten på en gulerodsnetværk, og dette netværk har nu fungeret i seks år. Det har været meget givtigt. Vi har holdt et årligt møde og vi har mailet sammen hver uge. Måske kan der etableres noget tilsvarende internationalt samarbejde inden for kartofler. Det kunne i hvert fald være en ambition af forsøge at få sådan et samarbejde i gang, siger Lars Møller, der med sin tilbagevenden som landskonsulent også er vendt tilbage til det, der nu hedder Agro Food Park i Skejby.

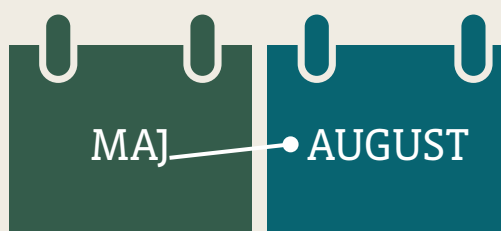

Lars Møller vender nu tilbage som landskonsulent i kartofler.
Foto: Helge Lynggaard.

Jeg tror, at man har godt af at blive udfordret, at prøve nye ideer af og holde sin nysgerrighed i gang.

VARSLING AF CIKADER OG BLADLUS

Fra slutningen af maj til midten af august kan du holde dig opdateret på varslingen for cikader og bladlus i kartofler

Igen i år vil der være et varslingsystem, også kaldet registreringsnet, for bladlus og cikader i kartofler. Formålet med registreringsnettet er at fastlægge det optimale tidspunkt for bekæmpelse af skadedyrene. Det er gratis at følge med i registreringerne og se resultaterne. Resultaterne kan ses på registreringsnettet <https://registreringsnet.dlbr.dk>.

Varslingen for cikader starter i slutningen af maj og fortsætter frem til midten af august. De første syv uger følges de voksne cikader ved aflæsning på gule limplader, hvorefter der undersøges for nymfer på bladene frem til august. Det vil være lokale planteavlskonsulenter og kartoffelvirksomheder, som står for registreringerne.

Varslingen for bladlus i kartofler starter i slutningen af maj og fortsætter frem til midten af august. Der sættes fangbakker op i ca. 8 marker, hvor avlere sender fangsterne ind til SEGES, hvor bladlusene derefter artsbestemmes

STANDEN Forspring gennem viden

AVR og Standen har løsningerne til den professionelle bruger:

- Bedpløjning
- Stenstrenglægning
- Læggere
- Mekanisk rensning/hypning
- Aftoppere
- Optagere

Righoldigt sortiment med fokus på kundetilpassede løsninger.

Interesseret i at høre mere?

Kontakt vores specialister i Bording og Hoven på tlf. 86 86 24 44 eller 75 34 33 00

WEKOAGRO MACHINERY Tlf. +45 86 96 07 04 www.wekoagro.dk

Smælderlarver /Dry core *giver udfordringer for avlere og pakkerier*

Hele partier kartofler er blevet kasseret på grund af huller og gnav i knoldene

- Vi har haft problemer med smælderlarver/Dry core i spisekartoflerne i to-tre år, og jeg hører fra kolleger, at det er der også andre, der har, siger Aage Christensen, Stormgaard i Vildmosen.

Smælderlarverne og Dry core laver huller i kartoflerne, og hvis de angrebne kartofler ikke er sorteret fra, kan det betyde, at hele partier bliver kasseret.

Aage Christensen leverer udelukkende uvaskede skrællekartofler, og her kan det være svært at se, om kartoflerne er angrebet.

Det kan Ruth Madsen, produktionskoordinator hos Danespo, også bekræfte.

- Det kan være svært nok endda at sortere dem, når de er vaskede. Vi har måttet kassere hele partier i år, fordi de er kraftigt angrebet. Hvis kartoflerne er vaskede, kan vi sortere dem fra, hvis de har op til fem-ti procent angrebne kartofler. Alle kartoflerne sorteres manuelt efter den optiske sortering, som tager en del fra, men kommer vi op på 40-50 procent angrebne, bliver det næsten umuligt, og så kan vi ikke sortere os ud af det, siger Ruth Madsen.

Når Danespo har måttet afvise hele partier kartofler eller fået dem afvist af kunden, kan det i værste tilfælde ende med, at kartoflerne må betragtes som affald og dermed et tab for avlerne.

- Selv om vi har sorteret kartoflerne både optisk og manuelt, er det stadig op til kontrollørerne hos de store kæder at vurdere de enkelte varenumre, de modtager. Og det er deres optiske syn på tingene, der afgør, om de bliver godkendt eller ikke. Og det er selvfølgelig en udfordring for os at sortere dem tilstrækkeligt godt, siger Ruth Madsen.

Symptomer på dry core ses ved at huller eller randen af hullerne er dækket af gråt og næsten intakt skind. Foto Ruth Madsen

Kartoffel- kasser

Fremstilling og salg af kraftige og solide kasser
i alle størrelser

Utoft Savværk

Løvlund • 7190 Billund • Telefon 75 35 33 44

Dry core kan forveksles med angreb af smælderlarver

Dry core er en engelsk betegnelse for brune til sorte kegleformede kratere på 2 – 8 mm med en diameter på 3-6 mm, hvor hullet er omkranset og delvis dækket af sort og flosset skind. Dry core forårsages af rodtiltsvamp (*Rhizoctonia solani*) og ses ofte sammen med sorte sklerotier af rodtiltsvamp. Schweiziske undersøgelser har dog vist, at rodtiltsvamp ikke er den primære årsag, da Dry core forudsætter indfaldsveje som f.eks. åbenstående lenticeller eller små suge- og gnavskader på skindet af de nye knolde. Dry core kan derfor også forårsages af en kombination af rodtiltsvamp og mindre angreb af smælderlarver. Det kræver en bedre indsigt i forekomst og betydning af de forskellige skadegørere for at kunne konkludere entydigt på årsagen til problemerne.

Er der mindre end fem-ti procent angrebne kartofler, kan vi sortere dem fra, siger Ruth Madsen, Danespo. Pressefoto.

ØKO-hypper - så benyt dig af det bedste branchen kan tilbyde!

GRIMME
www.grimme.dk

Per Rasmussen
Salg vest for Storebælt
+45 4028 1368
pr@grimme.dk

Uffe Jensen
Salg øst for Storebælt
+45 4028 1374
uj@grimme.dk

Søren Tougård
Salgssupport
+45 2122 2041
st@grimme.dk

DO IT – AND DO IT RIGHT!

GRIMME Skandinavien | Chr. Hyllebergs Vej 9-11 | DK-8840 Rødkærsgård | +45 8665 8499

Følg os på
Facebook

Råd til at dyrke...

Vælg en gennemprøvet kartoffelstrategi for at få optimal effekt mod skimmel og kartoffelbladplet/*Alternaria* samt minimal resistensudvikling – det betaler sig!

syngenta®

Medlem af Dansk Planteværn.
For advarselssætninger og symboler
læs etiketten eller se www.syngenta.dk

Syngenta Nordics A/S
Strandlodsvej 44
2300 København S
Tel. 32 87 11 00
www.syngenta.dk

®

SMÆLDERLARVER I KARTOFLER

Der er ingen godkendte kemiske midler mod smælderlarver, men der foregår en rivende udvikling af biologiske produkter mod dem

Smældere er biller, hvis larver kaldes smælderlarver. Billearten har fået navnet smældere, fordi billerne, når de lægges på ryggen, kan slå bagkroppen mod jorden med et smæld og derved springe op i luften. De voksne smælder gør ingen skade. Det er derimod larverne, der optræder som skadedyr i landbrugsafgrøder.

Mere udbredt nogle år

Angreb af smælderlarver har normalt ingen betydning for udbyttet i kartofler, men larvernes gnav på knoldene kan forårsage betydelige kvalitetsforringelser i spisekartofler. Blot få procent knolde med ormegange medfører, at kartoflerne kasseres til salg.

Smældere lægger fortrinsvis æg i fugtig jord med en tæt plantebestand og især kløvergræs og tæt græs foretrækkes. Tidligere så man ofte skader af smælderlarver i kartofler på ejendomme med flerårigt græs i sædskiftet og typisk på arealer, hvor der to år inden dyrkning af kartofler har været græs. Året efter nedpløjning af græs vil der ofte være tilstrækkeligt med planterester til at tilfredsstille larvernes fødebehov.

Problemer med smælderlarver opstår gerne enkelte år, hvor angreb opleves at være mere udbredt end andre år. Det kan måske skyldes, at vejret har givet gode betingelser for udvikling i de forudgående år. Det kan være, at særlige forhold omkring efterafgrøder før kartofler har

givet særligt gode betingelser for larverne overlevelse. Eller det kan være stigende krav til kvaliteten af kartoflerne i en sæson med stor avl af kartofler.

I 2020 var der i kartofler og grønsager en oplevelse af, at flere marker blev ramt af angreb af smælderlarver. Men det er uklart, hvorfor det lige var i 2020.

Symptomer

Angreb af smælderlarver på kartoffelknolde ses som dybe, smalle gange ind i knoldene. Gangene er ofte så dybe, at man ikke kan skrælle sig ud af problemerne. Skader af smælderlarver kan forveksles med huller forårsaget af kvikrødder, der vokser gennem knoldene eller angreb af rodfiltsvamp af typen "dry core".

Huller forårsaget af kvikrødder går typisk hele vejen gennem knolden, hvilket sjældent ses for smælderlarver.

Symptomerne "dry core" (forårsaget af rodfiltsvamp) kan adskilles ved, at indgangen til hullerne i starten ofte vil være dækket af næsten intakt kartoffelskind. På pakkerne skelner man sjældent mellem de forskellige typer. I stedet kaldes alle huller ofte bare for "orm" eller "ormegnav", som også inkluderer angreb af knoporm eller huller forårsaget af dyb skurv. Det kan være svært at adskille de forskellige typer af huller – specielt at adskille dry core og smælderlarver.

Biologi

Der findes mange forskellige arter af smældere, men det er primært tre arter inden for slægten *Agriotes* spp. der ses i landbruget. De voksne smældere lægger normalt æg i maj-juni. Æggene lægges i jordoverfladen og gerne beskyttet af græs for at sikre æggene mod udtørring. Æggene klækkes efter fire-seks uger afhængig af temperaturen.

De nyklækkede smælderlarver er hvide og kun 1,5 mm lange. De små larver begynder straks at æde plantemateriale. Hvis ikke der er levende plantemateriale at æde, vil larverne dø i løbet af få dage. De kan således ikke overleve alene på dødt organisk materiale i jorden. Larverne æder fortrinsvis græsrødder eller skudspidser af spirende græs eller korn.

Larvernes farve bliver mørkere i takt med at de vokser. Smælderlarverne bliver senere karakteristisk cylindriske, gulbrune eller ravfarvet og læderagtige (hårdt sklerotiseret). De har 6 tætsiddende ben lige efter hovedet. Modsat tusindben kan smælderlarver ikke rulle sig sammen. Larverne bliver op til 2,5 cm lange. Om vinteren og i tørre eller varme perioder midt på sommeren søger larverne dybere ned i jorden. Om foråret søger de op igen, når jordtemperaturen når 10-12 °C. Larvernes udviklingshastighed afhænger af temperatur- og fugtighedsforholdene samt fødens kvalitet. Larverne gennemgår en-tre larvestadier om året i cirka fire år inden, de

Smælderlarve i stænglen af et salathoved. I 2020 oplevede vi både i grønsager og kartofler større angreb af smælderlarver end normalt.
Foto: Ole Scharff, HortiAdvice

er færdigudviklet. Herefter danner larven en puppe, hvori den voksne bille udvikles. Puppen klækkes inden vinteren.

Jo flere år med græs des flere larver forekommer der ofte. Den 4-årige udvikling gør også, at der over flere år kan optræde skader i den efterfølgende afgrøde.

Nogle arter af Agriotes kan flyve men regnes normalt for værende meget stationære eller lokalt forekommende.

Skader i august-september

Smælderlarver har primært to aktive perioder, hvor hovedparten af fødeindtagelsen sker. Det er typisk i marts-maj og igen i september-oktober. Hovedparten af de skader som larverne forårsager på kartoffelknolde sker i august-september.

Angreb af smælderlarver ses oftest i pletter eller områder af kartoffelmarken. Dette skyldes måske, at de voksne smældere vælger at lægge æg i bestemte

områder, hvor jordfugtighed og temperatur er mere passende for larvernes udvikling. Af den årsag bør man ved høst altid forsøge at indlagre kartoflerne, så knolde fra forskellige dele af marken ikke sammenblandes. Herved kan man måske undgå at hele avlen kasseres ved angreb af smælderlarver.

Specielt de unge larvestadier er meget følsomme overfor ændringer i jordtemperatur og fugtighed.

I perioder med høj jordtemperatur og lavt vandindhold søger smælderlarverne længere ned i jorden.

Monitering

Der er igennem årene afprøvet flere forskellige metoder til fangst af smælderlarver.

Jordprøver kan anvendes, men det kræver, at der indsamles relativt store mængder jord og meget arbejde med ekstraktion. Desuden skal der være mange

smælderlarver – flere end 5 stk. pr. kvadratmeter – for at man kan finde larverne i jordprøverne.

Fælder med lokkemad har også være anvendt og med begrænset succes. Smælderlarver tiltrækkes af spirende korn, som graves ned i jorden. Det er røddernes udskillelse af CO₂, der tiltrækker larverne. Ulemperne ved metoden kan være, at det spirende korn skal ligge i 10-14 dage før fælden kan tømmes, at fangsten er temperaturafhængig og at der fanges færre larver, hvis der er rigeligt med græs eller andet føde.

Monitering af voksne biller er nytteløst, da skaderne typisk sker flere år efter at æggene er lagt, og der findes mange forskellige arter af smældere dog findes der feromonfælder, der er specifikke for forskellige smælderarter.

Der findes i dag endnu ingen gode metoder til at forudsige risikoen for angreb af smælderlarver i kartofler.

Foto: Prof. Dr. Michael Zellner

Bekæmpelse

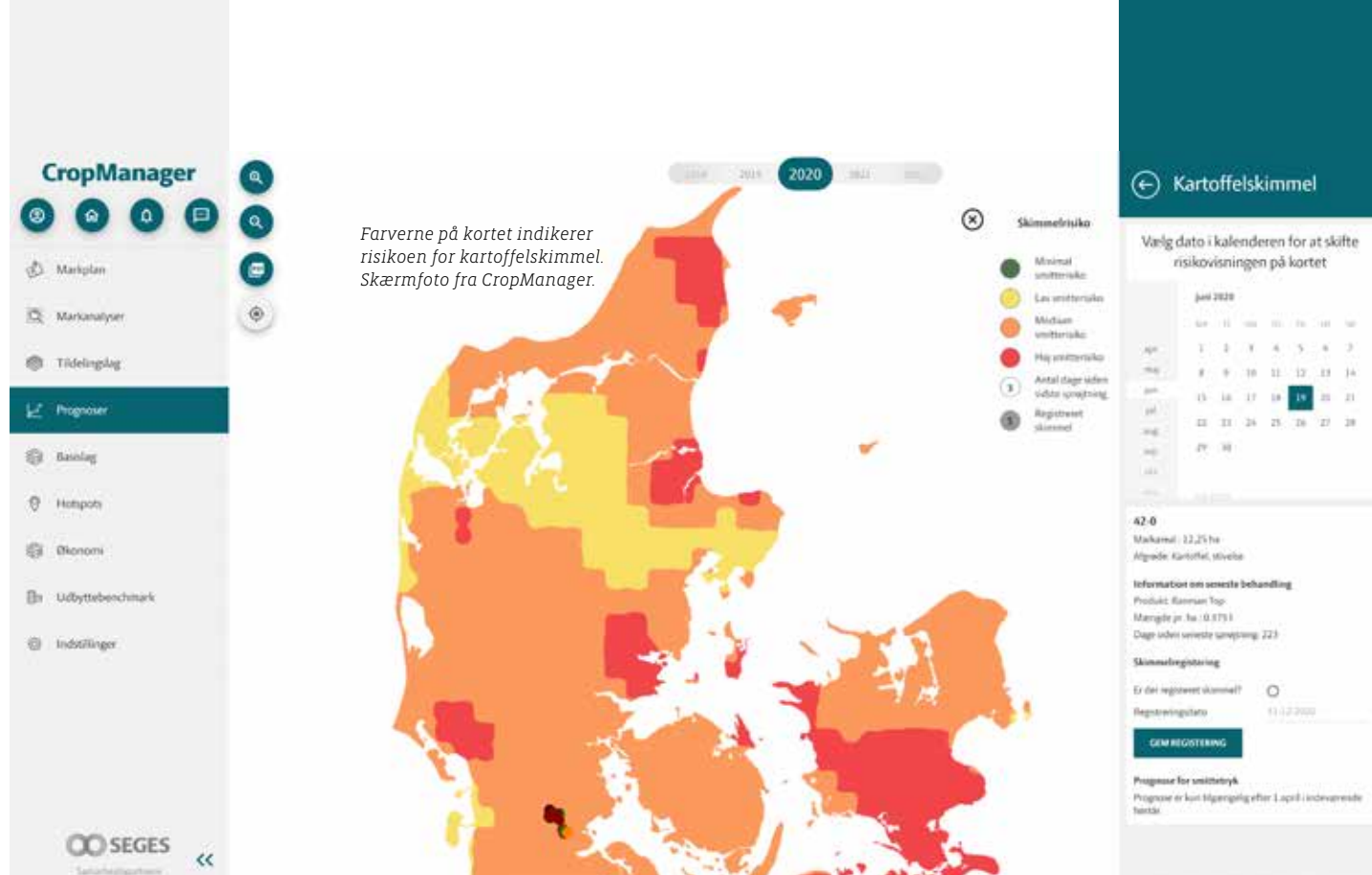
1. Undgå kartofler i sædskifte med græs og brak.
2. Jo ældre en nedpløjet græs- eller brakmark er, des større er risikoen for problemer med smælderlarver.
3. Vent tre-fire år med at lægge kartofler på arealer, hvor der nedpløjes græs.
4. Græsukrudt i sædskiftet øger også risikoen.
5. Da smælderlarver trives bedre under fugtige forhold, vil risikoen for skader være lidt større på tung jord og fugtige arealer end på let sandjord.
6. Jo før kartoflerne høstes des mindre er risikoen. Angreb på kartoffelknolde sker normalt først i løbet af august-september.

Mekanisk jordbearbejdning kan have en udtørrende og mekanisk effekt overfor smælderlarverne. Mængden af smælderlarver kan reduceres ved at harve jorden sidst på sommeren eller først på efteråret. Effekten anses dog for meget begrænset.

I Danmark findes ingen godkendte kemiske midler til bekæmpelse af smælderlarver i jorden. Der er heller ikke umiddelbar udsigt til at der kommer nye pesticider på det europæiske plan med effekt på smælderlarver.

Ifølge det tyske kartoffelmagasin Kartoffelbau (3/2020) sker der til gengæld en rivende udvikling inden for biologiske produkter som f.eks. Attracap fra Biocare, der er små piller med et indhold af gær og nyttesvamp. Gær udskiller CO₂ som tiltrækker smælderne og nyttesvampen *Metarhizium brunneum* Cb15-III dræber smælderne. Attracap har endnu ikke en regulær godkendelse. Desuden kan der være flere udfordringer med at opnå til-

strækkelig effekt at den type biologiske produkter. Attracap har formentlig ikke lige god effekt over for de tre forskellige arter af smældere, som findes almindelig udbredt i landbrugsafgrøder. Skadestærsklen for smælderlarver er meget lavt – måske endda under én pr. kvadratmeter. Effekten af et biologisk middel skal som udgangspunkt være tilstrækkelig til at bringe antallet ned under skadestærsklen. I modsat fald vil kartoflerne stadig blive kasseret. Desuden kræver et biologisk middel af denne type en god indsigt i biologien for at time anvendelsen til et tidspunkt, hvor smælderlarverne er aktive og ikke har andre alternative fødekilder.

NYT VÆRKTØJ TIL SKIMMELSTYRING KLAR TIL VÆKSTSÆSONEN

Det nye værktøj i CropManager samler viden fra Aarhus Universitet og Seges og gør det muligt at se risiko for skimmel, samt hvornår den enkelte mark sidst er behandlet

AF ANYA ENGELBRECHT

Fra vækstsæsonen 2021 er der nye muligheder for at forudsige og kontrollere skimmel i kartofler. Som en del af det flerårige GUDP projekt, BlightManager, har Aarhus Universitet og Seges siden 1. januar 2019 arbejdet på at udvikle et nyt digitalt skimmelstyringsværktøj, som nu er implementeret i Seges' markstyringsprogram, CropManager.

- Universitetet har udviklet en regnemaskine, der ved hjælp af vejrdata kan forudsige risikoen for, at der kommer kartoffelskimmel i et bestemt område. Den

model har vi integreret i CropManager, så vi ved hjælp af lokale vejrdata kan give landmanden et danmarkskort, der viser den aktuelle risiko for skimmel på netop hans marker, fortæller product owner hos Seges, Christian Brandt Møller.

Dage siden sidste behandling

Som supplement til kortet over skimmelrisiko er der integreret en funktion, som giver avleren et overblik over, hvor mange dage det er siden, han sidst behandlede den enkelte mark med et middel, der beskytter mod skimmel.

- Modellen kører på det data, der allerede er tastet ind i CropManager, FarmTracking eller MarkOnline. Her er marker, afgrøder og opgaver i marken registreret. Gennem skimmelstyringsværktøjet kan landmanden ved hjælp af de data se, hvor længe det er siden, han sidst har behandlet en given mark med et middel, der beskytter mod skimmel, siger Christian Brandt Møller.

Derudfra kan landmanden vurdere,

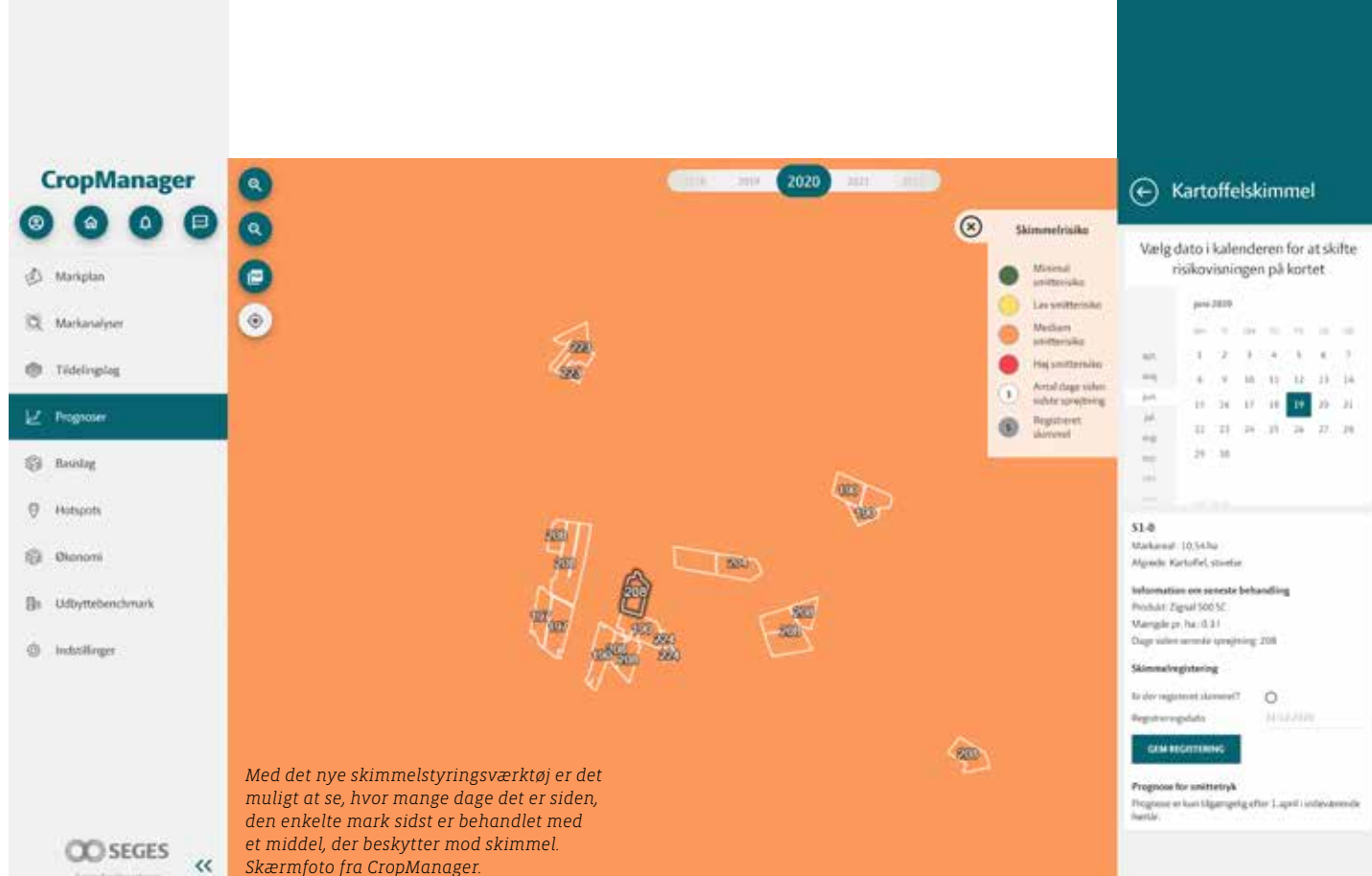
om marken stadig er beskyttet, om det er tid til at køre igen og i hvilken rækkefølge, markerne eventuelt skal behandles for at få den bedste effekt. Det kan også være, at skimmelrisikoen er meget lav, og man derfor kan sparre at behandle. Alt dette er funktioner, der automatisk bliver tilgængelige, hvis man i forvejen bruger CropManager.

- Det giver et godt overblik og kan derfor især være gavnlige for landmænd, der har mange kartoffelmarker, eller hvor der er flere medarbejdere, der kører på markerne, siger Christian Brandt Møller.

Input fra branchen

Løbende i udviklingen af skimmelstyringsværktøjet har relevante virksomheder og aktører i kartoffelbranchen været inddraget for at sikre det resultat, der skaber mest værdi for kartoffelavleren.

- Responsen fra branchen har været, at de godt kunne se sig selv få gavn af det nye værktøj. Vi har også fået gode forslag til supplerende funktioner, som

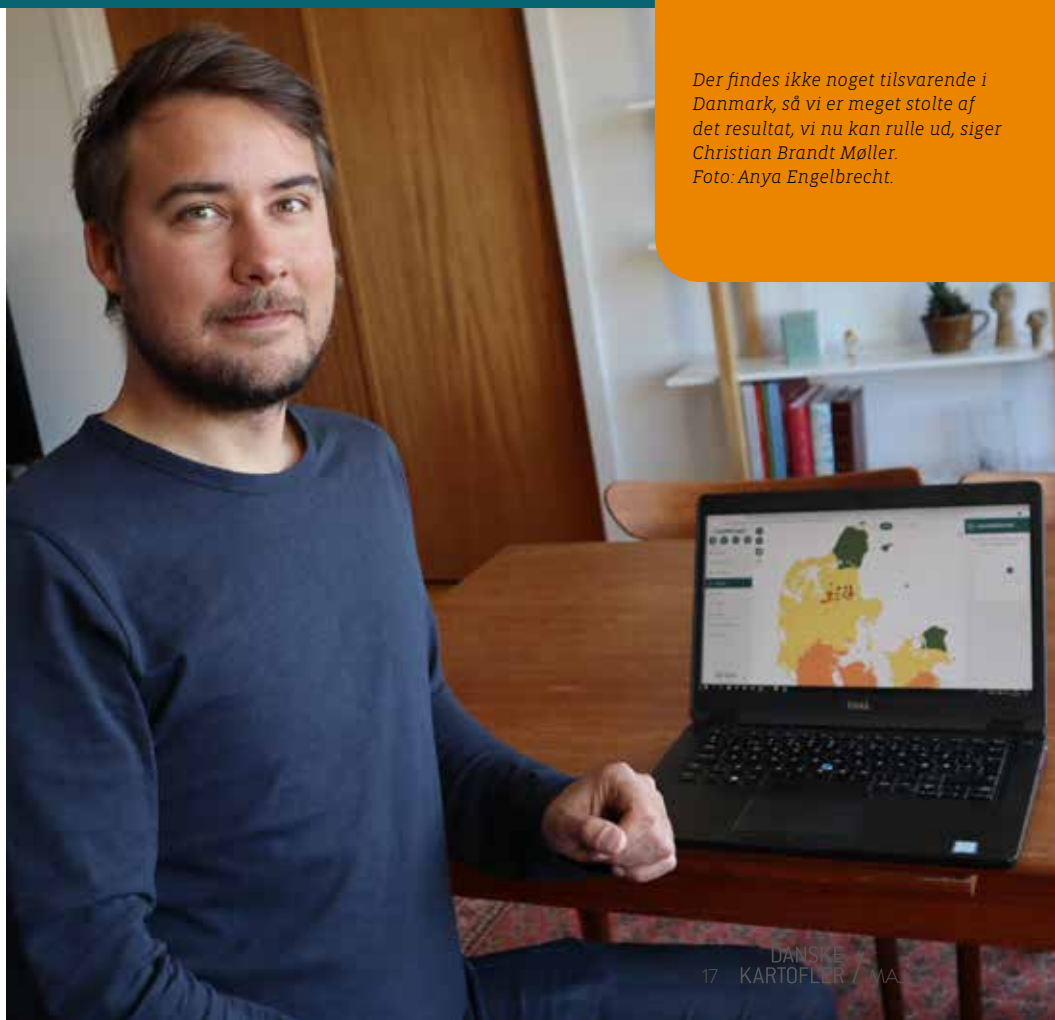
kunne overvejes implementeret, hvis vi får flere midler til udviklingen end de eksisterende projektmidler, siger Christian Brandt Møller.

En af de funktioner, der er blevet talt om, er muligheden for at se nationalt, hvor der er registreret skimmel. Det er lige nu muligt at registrere for sin egen bedrift, men man kan ikke se, hvad andre har registreret.

- Hvis brugerne er gode til at registrere, når de finder skimmel, vil det kunne give et meget stærkt varslingsystem, hvis vi åbner op for datadeling. Men i første omgang prøver vi af, at det blot er et hjælpeværktøj til landmanden, hvor han kan holde øje med sine egne marker, forklarer Christian Brandt Møller.

Han glæder sig over, at de nye værktøjer i CropManager er klar til vækstsæsonen 2021.

- Det er ret unikt, at vi har fået samlet de her data, så de kan komme landmanden til gavn. Der findes ikke noget tilsvarende i Danmark, så vi er meget stolte af det resultat, vi nu kan rulle ud.

Der findes ikke noget tilsvarende i Danmark, så vi er meget stolte af det resultat, vi nu kan rulle ud, siger Christian Brandt Møller.
Foto: Anya Engelbrecht.

KRISTIAN FURDAL NIELSEN
LANDSKONSULENT
SEGES

GRADUERET TILFØRSEL AF **KALIUM** VINDER FREM

Model for gradueret tilførsel af kalium til stivelseskartofler er i år anvendt til at tildele cirka 4.500 hektar protamylasse på

Kartofler har et stort optag af og behov for kalium. Kalium er en væsentlig brik i forbindelse med indlejring af stivelse i knoldene. Derfor er det vigtigt, at der er tilstrækkelige kalium tilgængeligt for planterne i vækstsæsonen.

Hvis planter har store mængder af kalium til rådighed, vil de luksus-optage kalium, altså et optag, der er større end behovet for planternes vækst. Det kan gå ud over stivelsesprocenten i kartoffelknolde viser forsøg og praktiske erfaringer. Derfor er både for lidt og for meget kalium særligt problematisk for produktionen af stivelseskartofler.

Klor påvirker også stivelsesprocenten, og derfor gødes med klorfri kaliumtyper, der som handelsgødning er væsentligt dyrere end de klorholdige typer. Kaliumbehovet i kartofler dækkes nu i stigende grad af protamylasse i specielt stivelseskartofler, som kan udbringes med præcisionsudstyr. Dette gør gradueret tildeling af kalium til stivelseskartofler til et oplagt indsatsområde.

Jordens kaliumstatus er vigtig

Det er kutyme at tage jordprøver i foråret forud for lægning af stivelseskartofler for at fastsætte kaliumbehovet bedst muligt. Hvis disse jordprøver udtages med positionsbestemmelse, kan de bruges til at lave tildelingskort for kalium.

Ofte vil der være en betydelig variation i kaliumtallene på den enkelte mark. Hvis man som hidtil planlægger en ensar-

høj stivelsesprocent ved høje tal. Samtidigt vil man også i mange tilfælde kunne spare lidt på indkøbet af kalium, da man ikke behøver at give lidt ekstra over det hele for at kompensere for lave kaliumtal i dele af marken.

Ny algoritme i CropManager

Algoritmen, der bruges til at bestemme tildelingen af kalium, er udviklet af Plan-

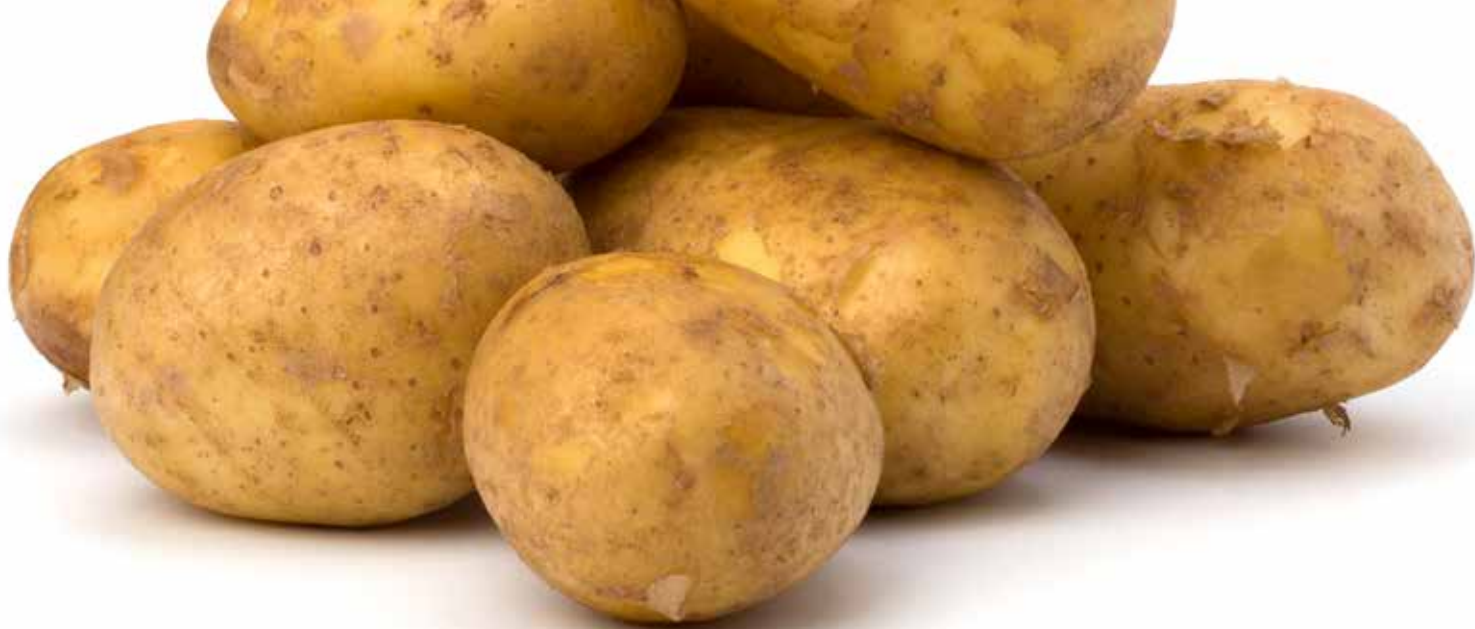
Kaliumtallene kan variere betydeligt inden for den enkelte mark. Skærbillede fra CropManager.

tet tildeling af kalium, vil man ofte bruge et gennemsnit af de målte kaliumtal til at fastsætte kaliumbehovet for marken.

Er der analyser med relativt lave tal, vil man ofte give lidt mere kalium end det gennemsnitlige behov for at undgå udbyttestab i disse områder af marken. Derfor vil man med en gradueret tildeling af kalium kunne optimere knoldudbyttet i område med lave kaliumtal og sikre en

teInnovation, Seges, med faglige input fra stivelsesfabrikkerne. Modellen er en integreret del af CropManager, hvilket gør udfærdigelse af tildelingskort og udlæsning af tildelingskort til traktorterminaler lettere.

Ifølge Svend Bjerre Bøgh, AKV Langholt, er CropManager i 2021 anvendt til at tildele K2/protamylasse på ca. 4.500 ha. Systemet fungerer stort set fint, men der er

fortsat behov for mindre tilpasninger i programmet.

Modellen tager højde for en række parameter:

- Målt kaliumtal – et lavt tal øger behovet for tilførsel af kalium
- Markens forventede udbytte – et stort knoldudbytte øger behovet for kalium
- Jordtypen – på en grovsandet jord er rodudviklingen ringere end på bedre jord og derfor har planterne sværere ved at optage næringsstoffer, og der skal tilføres mere kalium
- Prisen på kalium – den optimale kaliummængde er lidt højere, hvis der bruges en relativt billig kaliumkilde, såsom protamylasse

Optimalt set bruges friske jordprøver udtaget i samme forår som kartoflerne lægges, men algoritmen har mulighed for at bruge ældre jordprøver. Hvis fx jordprøverne er taget i august året forud for dyrkning af stivelseskartofler, vil der på sandjord skulle korrigeres for et tab af kalium ved udvaskning henover vinteren. Denne korrektion foretager algoritmen automatisk. For at få størst mulig præcision og effekt af den varierede tildeling bør der udtages jordprøver med en større tæthed end normalt. Optimalt tages der 1 prøve pr. ha. Høj tæthed af

jordprøver er især vigtig på meget varierede marker. Da jordtypen spiller en rolle for kaliumforsyningen, vil registrering af teksturen i det enkelte prøvepunkt øge værdien af tildelingskortet.

Direkte annonsekontakt til professionelle kartoffelavlere

Kom i kontakt med de professionelle kartoffelavlere gennem Magasinet Danske Kartofler - eller gennem en bannerannonce på danskekartofler.dk

Kontakt

Brian Markwall
Telefon 61 14 25 30
Mail: bma@ac-amsmedia.dk

Den effektive løsning til nedvisning af kartofler

ENVO-DANs patenterede E-Therm system reducerer gasforbruget op til 40 procent

MERE END 25 ÅRS ERFARING

 Ole B. Jensen
4026 6936
 obj@envo-dan.dk

www.envo-dan.dk

Knowledge grows

Får dine afgrøder nok "vitaminer"?

Undgå næringsstofmangel med YaraVita®

YaraVita KOMBIPHOS til kartofler - med alle vigtige mikronæringsstoffer

- forebygger og afhjælper effektivt mangelsygdomme
- optages hurtigt og effektivt igennem planternes blade
- enkel og nem udbringning - også sammen med planteværn
- specialiserede bladgødninger

Du kan læse mere på yara.dk/yaravita. Her kan du også se kontaktoplysninger på forhandlere.

Danish Agro

NAG

MN Møllerup Mølle
Erstatningsmølle - også i Nordjylland

Vestjyllands Andel
Sammen om praktisk innovation

Nordvest Foder A/S NVF
... alt til landbrug, have og hobby ...

SG Salling Grovvarer

Vejrup Andel

HIMMERLANDS GROVVARER A/S
Det danske, danske Grovvarer

HEDEGAARD agro

Ukrudtsbekæmpelse stiller nu større krav til timing og valg af dosis

Efter skuffende effekt af glyphosat er dosis mange steder skruet op. Men det er ikke nødvendigvis den rette medicin.

Reglone og Titus er ude af paletten af ukrudtsmidler til at bekæmpe ukrudt i kartoflerne. Ved brug af de øvrige midler stilles der endnu større krav til timing og valg af dosis.

Med Reglone kunne man i læggekartoflerne nedvisne ukrudt ved fremspiring af kartoflerne og efter fremspiring kunne der følges op med Titus.

Når jordmidlerne nu skal klare ukrudtet alene, gælder det om at få sprøjtet på det optimale tidspunkt for jordmidler. Og det er så snart kammen har sat sig, og ukrudtet er under fremspiring. Så snart ukrudtet begynder at få løvblade falder effekten. Det betyder, at der bliver meget lang tid til rækkerne lukker.

Vi kan derfor foreslå en strategi, hvor du f.eks. anvender Fenix + clomazon eller Novitron ved den tidlige sprøjtning og følger op med Proman lige når de første kartofler bryder igennem kammen, dvs. stadie 09.

I to landsforsøg i 2019 havde vi forsøgsled, hvor der i det ene blev sprøjtet med Centium + Proman ved færdighypning, og i det andet forsøgsled blev de samme midler og doseringer delt i to sprøjtninger, så Centium blev udbragt ved færdighypning og Proman henholdsvis 13 og 15 dage senere i stadie 09, dvs. 1-2 procent af kartoflerne bryder kammen. Både opgjort som antal ukrudtsplanter og som biomasse af ukrudtet blev ukrudtsmængden halveret ved at

dele sprøjtningen i to.

Efter fremspiring er der kun mulighed for at anvende Boxer, som især anvendes mod sort natskygge og burrester, men som dog også har effekt mod flere andre ukrudtsarter. Fenix kan ikke anvendes i læggekartofler efter fremspiring.

Anvendes fuldt program af Fenix, Proman, clomazonmidler (Centium 36 CS / Kalif 36 CS) og evt. Boxer, skal kartoflerne nok blive rene, men omkostningerne bliver tilsvarende høje. Så det gælder om at vurdere forventet ukrudtsfremspiring med arter og antal, så dosis kan tilpasses til så lidt som muligt, men så meget som nødvendigt. Heri ligger håndværket.

Melkartofler og andre produktioner

Glyphosat sammen med jordmidler før fremspiring sikrer, at der er 'rent bord' for både tokimbladet ukrudt og græsukrudt, inden kartoflerne spirer frem. Der er ind imellem oplevet skuffende effekt af glyphosat, og dosis er derfor mange steder skruet op. Men det er ikke nødvendigvis den rette medicin. To forhold bør tages i betragtning, inden man ukritisk hæver dosis til eksempelvis 720 g glyphosat pr. ha.

For det første er glyphosat vanskelig at få ind i planterne under forhold med lav luftfugtighed. Derfor bør der altid tilsættes ammoniumsulfat + spredemiddel, og ikke mindst i forårsperioden, hvor luftfugtigheden få timer efter solopgang bliver lav. Morgensprøjtning giver også langt bedre muligheder for optimal effekt, samtidig med at der vindhastigheden er lavere, så der bliver mere jævn fordeling på begge sider af kammen. Og det gælder for både glyphosat og jordmidlerne.

For det andet er ukrudtsarternes følsomhed over for glyphosat forskellig.

« Snerlepileurt og vejpileurt med løvblade er væsentlig vanskeligere at bekæmpe end de øvrige ukrudtsarter og vil udløse en dosis på 540-720 g glyphosat pr. ha. Mindste dosis ved 1 løvblad og højeste dosis ved flere løvblade. Hvidmelet gåsefod, fuglegræs, storkenæb og enårig rapgræs er omvendt meget følsomme over for glyphosat. De øvrige arter ligger imellem og vil kunne bekæmpes med 360 g glyphosat pr. ha, når det sker i blanding med jordmidler og tilsat ammoniumsulfat og spredemiddel.

Efter fremspiring er der i andre produktioner end læggekartofler mulighed for at anvende en splitsprøjtning med Fenix, som er godkendt til mindre anvendelse. Men der er en vis risiko for svidning af kartoflerne, som dog kun udgør en minimal risiko for at påvirke udbyttet.

Opmærksomhed mod nye ukrudtsarter

Pigæble og kantbæger har bredt sig og giver problemer i kartoffelproduktionen. En screening af midlernes effekt har vist, at clomazonmidler og Proman har god effekt. Vær opmærksom på om du får indslæbt disse to besværlige ukrudtsarter og sæt ind med lugning, når du observerer den første plante.

Mekanisk bekæmpelse

Det er stor interesse for mekanisk bekæmpelse, og de stadig færre midler og øget af resistens hos ukrudt gør det mere aktuelt end nogensinde. Hvis de kemiske løsninger svigter, vil mekanisk bekæmpelse ofte være sidste udvej.

Jeg ser ingen grund til at tro, at der i fremtiden kommer magiske kemiske løs-

ninger mod ukrudt. Derfor er jeg overbevist om, at det er nødvendigt at finde steder i sædskiftet, hvor mekaniske løsninger kan komme ind som supplement til kemien.

Sæt ind med lugning, når den første pigæbleplante viser sig i marken. Foto: Claus Nielsen, AKV-Langholt.

Quality from the Top of Europe

DANESPO er Skandinaviens førende forædlings-, salgs- og produktionsvirksomhed af spise- og læggekartofler.

Kontakt os på telefon 7573 5900 | Læs mere om DANESPO på www.danespo.com

DANESPO A/S | Dyrskuevej 15 | DK-7323 Give | Denmark | Tel: +45 7573 5900 | Fax: +45 7573 5901 | danespo@danespo.com | www.danespo.com

YS Yding Smedie & Maskiner

Egeskovvej 10 · 8700 Horsens · Tlf. 7578 2230 · www.ysm.dk

LÆGGER

INDLAGRING

OPTAGER

RIZOLEX®

Den bedste start til dine kartofler

Praktisk anbefaling:

Flydende bejdse:

0,75 l Rizolex FW 50 pr. ha
ved brug af bejdseudstyr
på lægger

Plantebeskyttelsesmidler skal anvendes på forsvarlig måde. Læs altid etiketten og oplysninger om produktet før anvendelse. Vær opmærksom på de advarselssætninger og advarselssymboler, der fremgår af etiketten.

Nordisk Alkali er medlem af Dansk Planteværn.

Nordisk Alkali